

Vec C-161/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

29. februára 2024

Vnútroštátny súd:

Krajský soud v Brně

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. februára 2024

Žalobkyňa:

OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.

Žalovaný:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Predmet konania vo veci samej

Predmetom sporu vo veci samej je otázka, či organizácia kolektívnej správy zneužila svoje dominantné postavenie tým, že ubytovacím zariadeniam účtovala poplatky za možnosť používať televíziu a rozhlas v ich izbách bez ohľadu na to, či boli predmetné izby obsadené.

Prejudiciálne otázky

1. Možno článok 102 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že zneužitím dominantného postavenia v zmysle tohto článku je konanie organizácie kolektívnej správy, ktorá má v členskom štáte faktický monopol a uplatňuje voči prevádzkovateľom ubytovacích zariadení ceny za poskytovanie licencie na prístupňovanie autorských diel prostredníctvom televíznych a rozhlasových prijímačov umiestnených v izbách určených na súkromné ubytovanie hostí, ktoré nezohľadňujú skutočnú obsadenosť jednotlivých izieb daných ubytovacích zariadení?
2. Ak je odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku kladná, treba takúto praktiku posúdiť z hľadiska a) uplatňovania neprimeraných obchodných podmienok, alebo b) uplatňovania prehnane vysokých cien?
 - Ak je správnym štandardom uplatňovanie neprimeraných obchodných podmienok, podľa akého konkrétneho testu ho treba posúdiť?
 - Ak je správnym štandardom uplatňovanie prehnane vysokých cien, podľa akého konkrétneho testu ho treba posúdiť - podľa všeobecného „United Brands testu“ alebo podľa jeho určitej upravenej verzie?
3. Je pri preukazovaní porušenia článku 102 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s konaním uvedeným v prvej položenej otázke potrebné preukázať skutočné alebo potenciálne negatívne účinky na súťaž (vrátane účinkov na blahobyt spotrebiteľov a vykorisťovateľských účinkov konania dominantanta)?
4. Je pri preukazovaní porušenia článku 102 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s konaním uvedeným v prvej položenej otázke potrebné preukázať podstatný vplyv konania na obchod medzi členskými štátmi EÚ, alebo postačuje dôvodný predpoklad, že by k takémuto účinku mohlo dôjsť a nie je nutné skúmať jeho skutočnú mieru?

Uvádzané právne predpisy Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“): článok 102

Nariadenie Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101 a 102 ZFEÚ]: články 3 a 5

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

Zákon č. 143/2001 Sb., o ochrane hospodárskej súťaže:

§ 11 ods. 1 písm. a):

„Zneužívanie dominantného postavenia na úkor iných súťažiteľov alebo spotrebiteľov je zakázané. Zneužitím dominantného postavenia je najmä: a) priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných podmienok v zmluvách s inými účastníkmi trhu, najmä vynucovanie plnenia, ktoré je v čase uzavretia zmluvy zjavne neprimerané poskytovanému protiplneniu“.

§ 22a ods. 1 písm. c):

„Právnická alebo fyzická osoba, ktorá podniká, sa ako súťažiteľ dopustí priestupku tým, že... c) v rozpore s § 11 ods. 1 zneužije svoje dominantné postavenie“.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobca je jedným zo šiestich organizácií kolektívnej správy autorských diel v Českej republike, ktorý tu má v tejto oblasti faktický monopol.¹ V období od 19. mája 2008 do 6. novembra 2014 účtoval hotelom a iným ubytovacím zariadeniam v Českej republike poplatky za možnosť používať televíziu a rádio v ich izbách aj v prípade, že niektoré z týchto izieb neboli obsadené. Poplatky boli rovnaké bez ohľadu na to, či sa izby skutočne využívali. Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže (ďalej len „Úrad“) rozhodnutím z 18. decembra 2019 konštatoval, že žalobca zneužil svoje dominantné postavenie a porušil zákaz vyplývajúci z článku 102 písm. a) ZFEÚ. Za to mu uložil pokutu vo výške 10 676 000 Kč (t. j. približne 429 000 eur) a zakázal mu vytýkané konanie (ďalej len „rozhodnutie Úradu“).
- 2 Podľa Úradu žalobca svojím konaním vynucoval neprimerané obchodné podmienky na trhu poskytovania licencií na užívanie autorských práv k hudobným, literárnym, dramatickým, hudobne dramatickým, choreografickým, pantomimickým, audiovizuálnym, výtvarným, architektonickým dielam a k obrazovej zložke audiovizuálnych diel prostredníctvom prístrojov umožňujúcich rozhlasové alebo televízne vysielanie v izbách ubytovacích zariadení v Českej republike. Zneužíval teda svoje dominantné postavenie na úkor poskytovateľov ubytovacích služieb a potenciálne ovplyvnil obchod medzi členskými štátmi v oblasti výkonu autorských práv.

¹ Pozri tiež rozsudok Súdneho dvora z 27. februára 2014, OSA (C-351/12).

- 3 Žalobca podal proti rozhodnutiu Úradu rozklad, ktorý predseda Úradu zamietol rozhodnutím z 23. novembra 2020 (ďalej len „rozhodnutie predsedu Úradu“). Žalobca napadol toto rozhodnutie žalobou na vnútroštátnom súde, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Medzi účastníkmi konania nie je sporný skutkový základ veci, ale to, ako má byť daná situácia právne posúdená z hľadiska článku 102 písm. a) ZFEÚ. Účastníci konania sa nezhodujú najmä v tom, z akej judikatúry Súdneho dvora treba vychádzať pri posudzovaní podstaty veci.
- 5 Medzi účastníkmi konania je v oblasti práva Únie sporných celkovo päť čiastkových tém: i) uplatniteľnosť rozsudku SABAM,² ii) správnosť použitého testu neprimeraných obchodných podmienok, iii) uplatniteľnosť rozsudkov United Brands,³ SABAM a AKKA,⁴ ak by sa konanie žalobcu posudzovalo z hľadiska uplatňovania prehnane vysokých cien, iv) materiálny znak narušenia hospodárskej súťaže a súvisiaci dôkazný štandard a v) preukázanie podstatného vplyvu na obchod medzi členskými štátmi.

i) Uplatniteľnosť rozsudku SABAM

- 6 Žalobca na rozdiel od predsedu Úradu tvrdí, že prejednávajúcu vec možno posúdiť podľa rozsudku SABAM. Je jej skutkovo a právne najbližšie. Hoci vo veci SABAM išlo o paušálne zohľadnenie množstva reprodukováných diel, zatiaľ čo v prejednávanej veci ide o paušálne zohľadnenie veľkosti publika, t. j. nezohľadnenie obsadenosti izieb, nič to podľa žalobcu nemení na podstate veci a v zásade ide o tú istú otázku – o povahu konania spočívajúceho v *spôsobe stanovenia* autorských odmien.⁵
- 7 Súdny dvor posudzoval vec SABAM z hľadiska štandardu zneužitia dominantného postavenia nie vo forme *neprimeraných obchodných podmienok*, ale vo forme *uplatňovania prehnane vysokých cien*. Ide o štandard, ktorý mal podľa žalobcu uplatniť aj Úrad. Žalobca sa domnieva, že ide o zásadné pochybenie Úradu.

²– Rozsudok Súdneho dvora z 25. novembra 2020, SABAM (C-372/19) (ďalej len „rozsudok SABAM“).

³– Rozsudok Súdneho dvora zo 14. februára 1978, United Brands (C-27/76) (ďalej len „rozsudok United Brands“).

⁴– Rozsudok Súdneho dvora zo 14. septembra 2017, AKKA (C-177/16) (ďalej len „rozsudok AKKA“).

⁵– S odkazom na návrhy generálneho advokáta vo veci SABAM (bod 17).

- 8 Podľa žalobcu sa navyše sadzba autorských odmien musí posudzovať ako celok. Podľa rozsudku SABAM by organizácie kolektívnej správy nemali byť povinné zohľadňovať v každom prípade konkrétne prvky špecifické pre rôzne oblasti reprodukcie hudobných diel. Nemali by sa na ne vzťahovať obmedzenia týkajúce sa spôsobu stanovenia výšky autorských odmien, pokiaľ tento spôsob nevedie k prehnane vysokej výške sadzby.⁶
- 9 Podľa žalobcu sa vo veci SABAM odmeny vždy aspoň čiastočne účtovali aj za diela, ktoré sa na festivale nehrali. V prejednávanej veci sa odmeny čiastočne účtovali aj za obdobie, počas ktorého neboli konkrétne izby obsadené. Žalobca tvrdí, že predseda Úradu nezohľadňuje faktické rozdiely medzi platením autorských odmien za sprístupňovanie diel na festivaloch (ako to je vo veci SABAM) a v izbách ubytovacích zariadení. Už zo samotnej povahy festivalov je zrejmé, že na nich budú sprístupňovať diela verejnosti. Môže sa však stať, že na konkrétnom festivale nebude sprístupnené ani jedno dielo z repertoáru organizácie kolektívnej správy. V takejto situácii by mohlo byť neprimerané požadovať autorskú odmenu.
- 10 Autorské odmeny za sprístupňovanie diel v izbách ubytovacích zariadení sa organizáciám kolektívnej správy vyplácajú spätne na ročnej báze. S pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou je v každej izbe v tomto ročnom období ubytovaný aspoň jeden hosť. V ročnom období, za ktoré žalobca účtuje autorské odmeny, malo prístup k dielu chránenému autorským právom takmer 100 % izieb.
- 11 Predseda Úradu sa naopak domnieva, že rozsudok SABAM v tomto prípade nemožno uplatniť. Výška poplatkov, ktoré požadovala organizácia kolektívnej správy vo veci SABAM, vychádzala zo sadzby, ktorá údajne neodrážala ekonomickú hodnotu služieb poskytovaných organizáciou kolektívnej správy. Účelom prejudiciálnej otázky riešenej v rozsudku SABAM bolo okrem iného určiť, s akou presnosťou môže organizácia kolektívnej správy s dominantným postavením uplatňovať cenovú sadzbu, aby tým nezneužívala svoje dominantné postavenie.
- 12 Rozdiel medzi týmito dvoma prípadmi spočíva v aspekte verejného prenosu diela a existencii plnenia a protiplnenia. V prejednávanej veci nedochádzalo (na neobsadených izbách) k verejnému prenosu diela. Vo veci riešenej v rozsudku SABAM však preukázateľne dochádzalo k verejnému prenosu diela. Ak by k verejnému prenosu diela nedochádzalo, odmena by sa nevyplácala.⁷ Podľa rozsudku SABAM „poplatok uplatňovaný organizáciou kolektívnej správy práv

⁶ Bod 46 rozsudku SABAM.

⁷ Bod 80 návrhov generálneho advokáta vo veci SABAM.

musí zohľadňovať množstvo skutočne používaných hudobných diel chránených autorským právom“.⁸

- 13 V rozsudku SABAM sa podľa predsedu Úradu len fakticky riešilo a) o prenos akého množstva repertoáru spravovaného SABAM išlo b) akému množstvu verejnosti a či následne uplatnená sadzba autorských odmien bola v súlade s článkom 102 ZFEÚ. Za poskytnutú službu (verejný prenos diela) bola organizácia kolektívnej správy oprávnená požadovať autorskú odmenu. To však nie je prípad žalobcu. K verejnému prenosu diela na neobsadených izbách ubytovacieho zariadenia vôbec nedochádzalo a prevádzkovatelia ubytovacích zariadení platili žalobcovi za služby, ktoré fakticky nedostávali. Žalovaný preto trvá na tom, že rozsudok SABAM neposkytuje návod na posúdenie praktík žalobcu, ktoré nebolo vhodné posudzovať z hľadiska vynucovania neprimeraných cien.
- 14 Podľa predsedu Úrad síce vo veci SABAM išlo o otázku legality uplatnenia určitej sadzby autorskej odmeny, ale len v prípade, ak preukázateľne dochádzalo k verejnému prenosu diela. V bode 41 rozsudku vo veci SABAM sa uvádza: „... poplatky vyplývajúce z tohto sadzovníka predstavujú protihodnotu splatnú za verejný prenos týchto hudobných diel.“

ii) Správnosť použitého testu neprimeraných obchodných podmienok

- 15 Žalobca nesúhlasí s Úradom, že spôsob stanovenia ceny je potrebné posudzovať z hľadiska uplatnenia neprimeraných podmienok. Úrad okrem toho uplatnil rozhodovaciu prax, ktorá nie je vhodná,⁹ nesprávne ju vyložil a vykonal nesprávne posúdenie. Časť uplatnenej rozhodovacej praxe sa totiž týkala konania dominantného podniku so závažnými negatívnymi dôsledkami na hospodársku súťaž. Ďalej sa opierať o rozsudok STIM, ktorý sa však týkal praktiky účtovania prehnane vysokých cien, zatiaľ čo odmietol uplatniť rozsudok SABAM, v ktorom tiež išlo o prehnane vysoké ceny.
- 16 Žalobca tvrdí, že podľa rozhodovacej praxe Únie a relevantnej doktríny¹⁰ sa v prípade zneužitia dominantného postavenia vo forme uplatňovania neprimeraných obchodných podmienok uplatňuje trojstupňový test, v rámci ktorého sa posudzuje, i) či obchodná podmienka nesúvisí s účelom zmluvy alebo nie je nevyhnutná na zabezpečenie jej očakávaného účinku, ii) či obchodná podmienka spôsobuje ujmu druhej zmluvnej strane a iii) či obchodná podmienka

⁸– Bod 50 rozsudku SABAM.

⁹– Rozhodnutie Komisie z 2. júna 1971, GEMA (71/224), rozsudok Súdneho dvora z 27. marca 1974, BRT (C-127/73) (ďalej len „rozsudok BRT“), rozhodnutie Komisie z 20. apríla 2001, DSD (2001/463/EC, COMP D3/344493) (ďalej len „rozhodnutie Komisie vo veci DSD“), rozsudok Všeobecného súdu z 24. mája 2007, DSD, T-151/01, a rozsudok Súdneho dvora z 11. decembra 2008, STIM (C-52/07) (ďalej len „rozsudok STIM“).

¹⁰– O’Donoghue, Robert, Padilla, Jorge. *The Law and Economics of Article 102 TFEU*. 3 vyd. Oxford: Hart Publishing, 2020, s. 1043.

nie je vhodná ani primeraná. Úrad pritom nevykonal prvé dva kroky testu a izolovane sa zaoberal len určitou abstraktnou „primeranosťou“ obchodnej podmienky.

- 17 Predseda Úradu považuje uvedené rozhodnutia za uplatniteľné. Komisia a sudy Únie sa zaoberali rovnakou praktikou, t. j. vynucovaním neprimeraných obchodných podmienok (s výnimkou rozsudku STIM). Podľa jeho názoru táto rozhodovacia prax doposiaľ nebola prekonaná. Ústredným bodom posúdenia danej praktiky je otázka jej absolútnej nevyhnutnosti na dosiahnutie stanoveného cieľa, pričom je potrebné preveriť, či organizácia kolektívnej správy zohľadňuje všetky relevantné záujmy s cieľom zabezpečiť rovnováhu medzi maximálnou slobodou autorov disponovať so svojimi právami a efektívnou správou ich práv.¹¹
- 18 Pokiaľ ide o tvrdenie, že trojstupňový test nebol náležite vykonaný, predsedovi úradu nie je známe žiadne konkrétne rozhodnutie Komisie ani súdov Únie, v ktorom by sa takýto test použil, pričom žalobca sa odvolal len na literatúru. V inej zahraničnej literatúre sa však takýto test v súvislosti s neprimeranými obchodnými podmienkami neuvádza. Naopak tvrdí, že vzhľadom na malý počet prípadov zneužitia dominantného postavenia prostredníctvom vynucovania neprimeraných podmienok je ťažké definovať uplatniteľné testy. Testy uplatňované Komisiou a Súdny dvor pritom zohľadňujú protisúťažné účinky danej podmienky a jej ospravedlnenie.¹² Preto tu nebolo potrebné uplatniť trojstupňový test. Postačovalo, ak sa Úrad zaoberal primeranosťou obchodnej podmienky vo vzťahu k protiplneniu a existenciou možných ospravedlniteľných dôvodov pre konanie žalobcu.
- 19 Pokiaľ ide o rozsudok STIM, predseda Úradu uvádza, že hoci v ňom išlo o prehnane vysoké ceny, venoval sa však koncepčným otázkam súvisiacim s výkladom článku 102 ZFEÚ a Súdny dvor v ňom rozpracoval zásadu proporcionality, ktorú možno podľa názoru predsedu Úradu uplatniť aj na neprimerané obchodné podmienky. Naproti tomu rozsudok SABAM podľa neho neobsahuje koncepčné závery, ktoré by bolo možné preniesť aj na prípad žalobcu.

(iii) Uplatniteľnosť rozsudkov United Brands, AKKA a SABAM, ak by sa konanie žalobcu posudzovalo z hľadiska uplatňovania prehnane vysokých cien

- 20 Žalobca tvrdí, že ak by Úrad posúdil správanie žalobcu tak, ako správne mal, t. j. z hľadiska uplatňovania prehnane vysokých cien, potom ním účtované autorské odmeny neboli prehnane vysoké. Uplatniteľné testy vyplývajú z rozsudkov United Brands, AKKA a SABAM. Tým, že Úrad kvalifikuje správanie žalobcu ako uplatňovanie neprimeraných obchodných podmienok, snaží sa obísť potrebu uplatnenia týchto rozsudkov.

¹¹ S odkazom na rozsudok BRT.

¹² González-Díaz F. E., Snelders R. *EU Competition Law. Volume V. Abuse of Dominance under Article 102 TFEU*. Claeys & Casteels Law Publishers nv, 2013, s. 692)

- 21 Žalobca ďalej uvádza, že podľa tejto judikatúry pozostáva test na posúdenie prehnane vysokých cien z nasledujúcich dvoch krokov: i) posúdenie, či existuje nadmerný nepomer medzi skutočnými nákladmi a požadovanou cenou, a ak áno, potom nasleduje ii) preskúmanie, či uplatňovaná cena nie je neprimeraná v absolútnom vyjadrení alebo v porovnaní s konkurenčnými výrobkami¹³ alebo tiež v porovnaní s výškou poplatkov účtovaných v iných členských štátoch, prípadne so zameraním na určité špecifické užívateľské segmenty.¹⁴
- 22 Žalobca tvrdí, že neporušil článok 102 ZFEÚ. Pokiaľ ide o prvý krok vyššie uvedeného testu, tvrdí, že neexistuje iná metóda, ako presne kvantifikovať obsadenosť izieb v ubytovacích zariadeniach, aby sa súčasne dosiahol legitímny cieľ ochrany záujmov autorov a nevedlo to k neúmernému zvýšeniu nákladov na správu zmlúv a dohľad nad užívaním hudobných diel chránených žalobcom. Nie je v možnostiach žalobcu priebežne overovať obsadenosť jednotlivých ubytovacích zariadení. Pokiaľ ide o druhý krok testu, žalobca dodáva, že aj keby existovala iná metóda kvantifikácie obsadenosti izieb, výška autorských odmien by bola primeraná v porovnaní s odmenami zahraničných organizácií kolektívnej správy, čo potvrdzujú aj údaje Úradu použité v správnom konaní.
- 23 Predseda Úradu uviedol, že praktiku žalobcu neposudzoval z hľadiska prehnane vysokých cien, ale z hľadiska neprimeraných podmienok, keďže skutková podstata neprimeraných podmienok podľa článku 102 ZFEÚ predstavuje vykorisťovateľskú praktiku zneužitia dominantného postavenia spočívajúcu v tom, že si podnik s dominantným postavením vynucuje neprimerané podmienky, najmä podmienky, ktoré sú v čase uzavretia zmluvy zjavne neprimerané protiplneniu.
- iv) Materiálny znak narušenia hospodárskej súťaže a súvisiaci dôkazný štandard*
- 24 Podľa žalobcu sa Úrad nezaoberal otázkou, či nezohľadnenie obsadenosti izieb pri stanovení sadzieb autorských odmien viedlo k narušeniu hospodárskej súťaže. Tvrdí, že v súlade s judikatúrou nemožno správanie podniku s dominantným postavením kvalifikovať ako zneužitie, pokiaľ nenastal aspoň mierny protisúťažný účinok na trhu. Stačí preukázať potenciálny protisúťažný účinok, ktorý však nesmie mať čisto hypotetickú povahu.¹⁵ V prípade praktík narušujúcich hospodársku súťaž nie je potrebné preukázať protisúťažný účinok z hľadiska svojho účelu (*by objet*),¹⁶ ale musia existovať primerané a dostatočne podložené skúsenosti, ktoré poukazujú na to, že majú protisúťažný charakter.¹⁷ Úrad však na

¹³– Bod 252 rozsudku United Brands.

¹⁴– Rozsudok AKKA, bod 2 výroku.

¹⁵– Pozri rozsudky Súdneho dvora zo 6. decembra 2012, AstraZeneca (C-457/10 P, bod 112), zo 17. decembra 2011, TeliaSonera (C-52/09; ďalej len „rozsudok TeliaSonera“), a zo 6. októbra 2015, Post Danmark (C-23/14, bod 65).

¹⁶– Pozri rozsudok Súdneho dvora z 30. januára 2020, Paroxetine (C-307/18, bod 155).

¹⁷– Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 2020, Budapest Bank (C-228/18, body 76 a 79).

takúto praktiku nepoukázal a podľa žalobcu v prípade nezohľadnenia obsadenosti izieb v ubytovacích zariadeniach zo strany organizácií kolektívnej správy o takúto praktiku nejde.

- 25 Žalobca potom nesúhlasí s názorom predsedu Úradu, že nie je potrebné preukazovať skutočný vplyv na hospodársku súťaž, keďže skutková podstata uplatňovania neprimeraných podmienok má len ohrozujúcu povahu. Podľa judikatúry totiž musí orgán pre hospodársku súťaž preukázať, že „hospodárska súťaž bola ‚skutočne‘ vylúčená, obmedzená alebo skreslená“.¹⁸
- 26 Podľa žalobcu nie je zrejmé, ako mohla prevádzkovateľom ubytovacích zariadení vzniknúť ujma¹⁹ v hospodárskej súťaži. Úrad totiž žalobcovi vytýka spôsob stanovenia autorských odmien, nie ich výšku. Výška autorských odmien by mohla byť beztrešne vyššia, ak by žalobca postupoval podľa Úradom preferovaného spôsobu stanovenia cien. Spôsob stanovenia sadzieb autorských odmien nemohol žalobcovi poskytnúť tzv. nadkonkurenčnú výhodu. Aj keby na trhu pôsobilo viacero organizácií kolektívnej správy, ktoré by si navzájom konkurovali, určite by medzi sebou nesúťažili tým, ktorá z nich zohľadňuje obsadenosť ubytovacích zariadení. Súťaž by bola založená na cene a šírke repertoáru. Spôsob určovania cien nie je prvkom hospodárskej súťaže.
- 27 Žalobca uvádza, že zákaz zneužitia dominantného postavenia má za cieľ zabrániť praktikám, ktoré majú priamy alebo nepriamy vplyv na blahobyt spotrebiteľov.²⁰ Žalovaný nepreukázal negatívny účinok na blahobyt spotrebiteľov.²¹ Namiesto tohto štandardu judikatúry použil len vágny pojem „primeranosť“. Žalovaný nepreukázal ani vykorisťovateľské účinky správania žalobcu, hoci ho takto vyhodnotil – okrem toho mal preukázať, že obchodná podmienka vedie k i) narušeniu štruktúry trhu s vplyvom na blahobyt spotrebiteľov alebo ii) útoku na základné hodnoty ľudskej spoločnosti, medzi ktoré určite patrí aj kultúrne vyžitie spotrebiteľov.²²
- 28 Predseda Úradu uvádza, že narušenie hospodárskej súťaže požadované ako materiálny znak priestupku má len ohrozujúcu povahu. V každom prípade žalovaný nepovažoval praktiky žalobcu za praktiky narušajúce hospodársku súťaž z hľadiska účelu (*by object*), pri ktorých nie je potrebné preukazovať protisúťažné

¹⁸– Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 12. decembra 2018, Servier (T-691/14, bod 1129), rozsudok Súdneho dvora z 30. júna 1966, C-56/65 (LTM, body 359 a 360), alebo rozsudok Všeobecného súdu z 12. decembra 2018, Krka (T-684/14, bod 361).

¹⁹– Rozsudok Súdneho dvora z 19. apríla 2018, MEO (C-525/16, najmä bod 37) (ďalej len „rozsudok MEO“).

²⁰– Rozsudok Súdneho dvora z 27. marca 2012, Post Danmark I (C-209/10) (ďalej len „rozsudok Post Danmark I“).

²¹– Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 2022, SEN (C-377/20).

²²– Pozri bod 22 návrhov generálneho advokáta vo veci SABAM.

účinky. Z rozhodnutia Úradu vyplýva, že žalobca narušil hospodársku súťaž tým, že vykorisťoval svojich obchodných partnerov vynucovaním si neprimeraných obchodných podmienok, bez toho, aby k tomu mal objektívne dôvody, čím spôsobil svojim obchodným partnerom materiálnu ujmu, a to v kontexte, keď jeho obchodní partneri prakticky nemali inú možnosť.²³

- 29 Pokiaľ ide o ujmu a argumentáciu založenú na rozsudku MEO, predseda Úradu dodáva, že judikatúra Únie definuje ujmu veľmi široko.²⁴ Správanie žalobcu malo preukázateľne vplyv na náklady a zisky prevádzkovateľov ubytovacích zariadení a znevýhodnilo ich postavenie v hospodárskej súťaži.
- 30 Podľa predsedu Úradu z judikatúry vyplýva, že zákaz zneužitia dominantného postavenia nie je zameraný len na praktiky, ktoré môžu priamo poškodiť spotrebiteľov, ale aj na praktiky, ktoré ich poškodzujú svojimi vplyvmi na účinnú štruktúru súťaže.²⁵ Na účely rozhodnutia, či správanie súťažiteľa bolo zneužívajúce, nie je potrebné skúmať, či toto správanie bolo na úkor spotrebiteľov. Stačí overiť, či malo účinok obmedzujúci hospodársku súťaž.²⁶ Hoci Úrad nepreukázal, či správanie žalobcu malo vplyv na spotrebiteľov (a ani to nemusel robiť), preukázal však, že malo vplyv na ostatných konkurentov, ktorými boli zmluvní partneri žalobcu, t. j. prevádzkovatelia ubytovacích zariadení.
- 31 Podľa predsedu Úradu, ktorý vychádzal z rozsudku vo veci United Brands, sa žalobca dopustil protisúťažného konania spočívajúceho vo vynucovaní neprimeraných podmienok a fakticky vykorisťoval zmluvných partnerov (prevádzkovateľov ubytovacích zariadení). Zmyslom vykorisťovateľských praktík je, že by podnik s dominantným postavením nemal na úkor svojich obchodných partnerov profitovať nad primeranú úroveň z oslabenej hospodárskej súťaže a tým ju ešte viac narúšať. Presne to však žalobca robil.
- 32 Podľa predsedu Úradu na jeho stanovisku, že nemusí preukazovať negatívny účinok správania na blahobyť spotrebiteľov, nemení nič ani rozsudok Post Danmark I. Konanie žalobcu je totiž praktikou, ktorá nemá vplyv na spotrebiteľov priamo, ale nepriamo – prostredníctvom obchodných partnerov žalobcu. V rozsudku Post Danmark I však išlo primárne o vylučovaciu praktiku zneužitia dominantného postavenia, zatiaľ čo konanie žalobcu spočívalo vo vykorisťovaní obchodných partnerov – prevádzkovateľov ubytovacích zariadení, a nie v ich vylúčení z hospodárskej súťaže.

v) *Preukázanie podstatného vplyvu na obchod medzi členskými štátmi*

²³ Pozri body 111 až 115 rozhodnutia Komisie vo veci DSD.

²⁴ Bod 64 rozsudku TeliaSonera.

²⁵ Bod 36 rozsudku Súdneho dvora z 21. februára 1973, Continental Can (6/72).

²⁶ Pozri rozsudok Súdneho dvora z 15. marca 2007, British Airways (C-95/04 P, body 106 až 107).

- 33 Žalobca tvrdí, že na uplatnenie článku 102 ZFEÚ musia byť splnené dve kritériá: i) dominantné postavenie podniku na vnútornom trhu alebo na jeho podstatnej časti a ii) podstatný vplyv jeho správania na obchod medzi členskými štátmi.
- 34 Žalobca uznáva, že má dominantné postavenie na podstatnej časti vnútorného trhu. Odmieta však, že by jeho postup (teda spôsob určovania cien) mohol samostatne viesť k zvýšeniu sadzieb autorských odmien vyplácaných zahraničným autorom.²⁷ Hoci podľa predsedu Úradu postačoval aj samotný potenciál jeho podstatného vplyvu na obchod medzi členskými štátmi, v kontexte celkových príjmov zastúpených autorov však ide o zanedbateľnú sumu. Žalovaný teda nepreukázal, že by posudzované konanie malo *podstatný vplyv* na obchod medzi členskými štátmi.
- 35 Predseda Úradu zdôrazňuje, že Úrad vychádzal z judikatúry Súdneho dvora a oznámenia Komisie o výklade pojmu *vplyv na obchod medzi členskými štátmi*.²⁸ Vplyv na obchod medzi členskými štátmi môže byť aj potenciálny a nie je potrebné skúmať skutočnú mieru zásahu.²⁹ Súdny dvor uznal, že poplatky účtované organizáciou spravujúcou autorské práva v monopolnom postavení môžu ovplyvniť cezhraničný obchod, a preto sa na túto situáciu uplatní článok 102 ZFEÚ.³⁰ V rozsudkoch STIM a AKKA³¹ Súdny dvor konštatoval, že obchod medzi členskými štátmi môže byť ovplyvnený poplatkovou praxou organizácie kolektívnej správy práv, ak spravuje aj práva zahraničných majiteľov. Samotný žalobca priznáva, že spravuje aj diela zahraničných autorov, takže jeho konanie zasahuje do hospodárskej súťaže nielen v Českej republike, ale aj v iných členských štátoch.

Stručné odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 36 Podľa vnútroštátneho súdu sa Súdny dvor doteraz nezaoberal otázkou, o ktorú ide v prejednávanej veci – či nezohľadnenie obsadenosti izieb v ubytovacích zariadeniach v sadzbe autorskej odmeny môže predstavovať zneužitie dominantného postavenia podľa článku 102 písm. a) ZFEÚ. Vnútroštátny súd si nie je istý, či možno z rozsudku SABAM – ako tvrdí žalobca – vyvodiť konkrétne použiteľné štandardy na posúdenie postupu žalobcu, ktorý v autorských odmenách požadovaných od ubytovacích zariadení nezohľadňoval obsadenosť izieb.

²⁷– Pozri bod 29 rozsudku AKKA.

²⁸– *Commission Notice – Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty*, (2004/C 101/07), dostupné na: <https://bit.ly/4bMnQsc>

²⁹– Rozsudok Všeobecného súdu zo 7. októbra 1999, Irish Sugar (T-228/97, bod 170), alebo rozsudok Súdneho dvora z 1. februára 1978, Miller International Schallplatten GmbH (19/77, bod 15).

³⁰– Pozri rozsudky Súdneho dvora z 13. júla 1989, Tournier (395/87, body 35– 38), a z 13. júla 1989, Lucazeau a i. (110/88, 241/88 a 242/88, body 21– 25).

³¹– Bod 23 rozsudku STIM a bod 29 rozsudku AKKA.

- 37 Pokiaľ ide o to, či mal Úrad posudzovať konanie žalobcu z hľadiska a) prehnane vysokých cien (stanovisko žalobcu) alebo b) neprimeraných obchodných praktík (stanovisko Úradu), Súdny dvor vo svojej judikatúre neponúkol recept v podobe konkrétnych kritérií, na základe ktorých by vnútroštátne orgány mohli posúdiť, ktorou z týchto dvoch ciest sa majú uberať a ktorý test majú v danom prípade uplatniť.
- 38 Okrem toho existuje neistota, ako vyriešiť otázku materiálnej stránky priestupku v podobe narušenia hospodárskej súťaže, t. j. či má tento znak len ohrozujúci charakter, alebo či mal Úrad preukázať, že konanie žalobcu viedlo aspoň k nepatrným faktickým protisúťažným účinkom. Ak by bol Úrad povinný to preukázať tieto skutočnosti, potom by vznikla ďalšia otázka, či je potrebné preukázať aj priamy alebo nepriamy vplyv na blahobyt spotrebiteľov, resp. vplyv vykorisťovateľských praktík na úkor obchodných partnerov žalobcu.
- 39 S tým potom súvisí aj otázka, či je potrebné preukázať, že konanie žalobcu má podstatný vplyv na obchod medzi členskými štátmi (stanovisko žalobcu), alebo či postačuje odôvodnený predpoklad, že by takýto vplyv mohol nastať, a preto nie je potrebné skúmať jeho skutočnú mieru (stanovisko Úradu). Ide pritom o jednu z podmienok uplatnenia článku 102 ZFEÚ.
- 40 V hre sú pritom dôležité základné práva žalobcu zakotvené v Charte základných práv EÚ, konkrétne sloboda podnikania (článok 16), právo vlastníť majetok (článok 17) a právo na spravodlivý proces (článok 47).